

XXI

FESTIVAL INTERNACIONAL
DE MÚSIQUES

DE TORROELLA DE MONTGRÍ
C O S T A B R A V A

DEL 21 DE JULIOL AL 19 D'AGOST DE 2001

MEMBRE DE L' ASSOCIACIÓ EUROPEA DE FESTIVALS

Exposició:
De l'amor i la mort

Dates: del 24 de juliol
al 28 d'octubre
del 2001

Centre Cultural
Caixa Catalunya
Barcelona

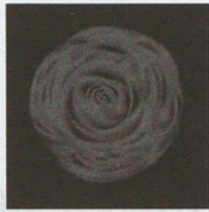
Leda i el cigne, 1529-1530.
Michelangelo Buonarroti.
Dibuixat per Auguste Hesse.
Litografiat per Lemercier,
ca. 1830-1840
Litografia

El XXI
Festival

*Internacional de Músiques de
Torroella de Montgrí té la
col·laboració i el patrocini de
Fundació Caixa Catalunya*

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

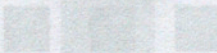
XXI

FESTIVAL INTERNACIONAL
DE MÚSIQUES
DE TORROELLA DE MONTGRÍ
C O S T A B R A V A

DEL 21 DE JULIOL AL 19 D'AGOST DE 2001

CONCERT

14

LA MÚSICA DE CAMBRA DE SHOSTAKÒVITX

Una de les personalitats més impactants de la història de la música del segle XX és Dimitri Shostakòvitx. Si bé és veritat que el seu llenguatge musical s'erigeix com una particular aposta sintètica entre la tradició i una íntima lectura de diferents troballes musicals esdevingudes a la seva Rússia natal per compositors com Txaikovski, Borodin, Stravinsky o Mussorgski, la seva voluntat expressiva pretén assolir un llenguatge altament expressiu i dramàtic que reflecteixi de forma impactant les diferents tragèdies històriques del segle XX. És per això que, en ocasions, s'ha vist a Shostakòvitx com un dels més grans representants de compositor compromès amb el temps històric. Aclamat primer com a compositor d'avantguarda de la recent URSS, el 1936 fou atacat políticament per part del Soviet a causa de la *immoralitat* i sensacionalisme de la seva òpera *Lady Macbeth del Districte de Mtsenk*. Aquest fet converteix Shostakòvitx en un paradigma del progressiu refús que van haver de patir diferents intel·lectuals russos com, per exemple, la coneguda poetessa Marina Tsvetàieva.

Més enllà, però, de les vexacions patides, vexacions que es van combinar amb altres desmesurats elogis realitzats pel propi Stalin, la consciència de Shostakòvitx de voler materialitzar el patetisme i el dolor provocats per la realitat de l'existència humana (el pas del temps i la mort) i per la constant presència de violència i guerra en el transcurs d'aquesta, és un dels trets més definitoris de la seva obra musical.

Una excel·lent mostra d'aquesta força expressiva la podem contemplar en les tres obres presents en el concert d'avui. El *Trio n.2 en mi menor, op.67* té la seva gènesi en un homenatge musical al seu amic I.Sortellinski (1902-1944). Amb una presència elegíaca que, ràpidament, ens fa pensar en les obres musicals d'un Txaikovski i un Rachmanínov, Shostakòvitx desplega un material musical que ja no només és un homenatge sinó també una meditació profunda sobre la mateixa vida. Tot i la tristesa present en l'obra, a la coda final ens trobem amb un coral en la tonalitat de Mi Major que sembla ser un bri d'esperança i llum

espiritual, ja no només en la fi de l'obra sinó també per a la mateixa vida amb una intuïció precària que *hi ha quelcom* a la fi d'aquesta i que simbolitza amb la majestuositat d'un coral i amb la tonalitat radiant de Mi Major.

Definides com una *suite vocal i instrumental*, les *Set romances d'Alexander Blok* (1967), a part de situar-nos dins una nova atmosfera musical curulla de dramatisme, tenen l'interès dels diferents tractaments de construcció arquitectònica donats al trio més la cantatriu i a una particular lectura per part de Shostakòvitx del dodecatonisme. Basades en els poemes del gran poeta simbolista Alexander Blok, les *Set romances* van ser estrenades el mateix any per David Oistrakh, Mstislav Rostropovitch, Moiseï Weinberg i Galina Vichnevskaïa i es convertiren en una de les obres vocals més apreciades de la música del segle XX. Amb un tractament altament suggestiu del text poètic, aquest es troba en l'interior d'aquest programa de mà en la seva versió anglesa per salvaguardar el màxim l'essència de l'original en rus que es podria perdre en una traducció al català de l'anglès.

Si la creació de quinze quartets de corda per part de Shostakòvitx va venir de la mà de la seva estreta amistat amb el Quartet Beethoven que estrenà tots els quartets a excepció del número quinze a causa de la mort del violoncelista Sergei Chirinski, poques setmanes abans de l'estrena de 1974, el *Quintet per a piano, op.57* va venir provocat per la necessitat de Shostakòvitx de tocar una obra acompanyat de l'esmentat quartet. Aquesta obra va ser el *Quintet*, estrenat el 23 de novembre de 1940 al Conservatori de Moscou. Sàviament construït amb un gran domini de la forma, hi trobem els idiosincràtics regusts d'altres obres musicals del propi Shostakòvitx (pensem amb l'*Scherzo* proper a l'*Alllegro* del *Concert per a piano n.1*) i, sorprenentment, també del coral usat per Alban Berg en el seu *Concert per a violí "a la memòria d'un àngel"*. Aquest fet, junt amb constants episodis musicals que poden llegir-se com una peculiar autobiografia, el converteixen en una nova mostra de la magistralitat cambrística de Shostakòvitx.

Oriol Pérez i Treviño

I. OPHELIA'S SONG

When you bade farewell to your sweet girl,
Friend, you promised to love me
And to keep your word
When voyaging to enemy land.
There beyond happy Denmark,
Your shores lie in darkness...
And a wave, angry and prattling wave
Washes tears from the cliff.

My dear warrior will not come back,
Clad all in silver...
In the grave will sadly stir
His ribbon and black plume.

II. HAMAYUN, THE PROPHETIC BIRD (A PAINTING BY V. VASNETSOV)

Over the surface of the infinite waters
Clad in the purple of sunset,
Prophesies and sings the bird
Too feeble to raise its agitated wings.

It prophesies the yoke of the cruel Tatars,
It prophesies bloody executions,
Earthquakes, hunger and fire,
The power of the evil and the death
of the just...

Moved by the horror of its prophesies,
Its fair face burns with love,
Yet is the truth
That comes from its lips, with
congealed blood.

III. WE WERE TOGETHER...

We were together, I remember...
The night was agitated and the violin sang...
Then you were mine,
More beautiful each hour...

Through gently murmuring streams,
Through the secret of a woman's smile,
A kiss seizes the lips
And the sound of the violin seizes the heart...

IV. THE CITY SLEEPS

The city sleeps, covered in darkness,
Hardly shine the street-lamps...
There in the distance, over the Neva,
I see the pale light of dawn.

In this distant resonance,
In this burning light,
Hides the waking
Of days sad for me...

V. STORM

Oh, how cruelly, outside my window,
The wild storm rages and roars,
Clouds pass, then the rain pours
And the wind howls, as it dies.

The night is terrible! On such a night
I pity those who have no shelter, no roof,
And this pity forces me out
Into the arms of wet and cold.

To struggle against darkness and rain
Sharing the lot of the suffering...
Oh, how cruelly, outside my window,
The wild storm rages and dies!

VI. MYSTERIOUS SIGNS

Mysterious signs glow
On a plain sleeping wall.
Red and gold poppies
Weigh down on my sleep.

I hide in the caves of night
And remember no dark wonders.
At dawn there appear blue chimeras
Reflected in the bright skies.

I escape into past moments,
In fear I close my eyes,
On the pages of a faded book
Lies the golden hair of a girl.

Above me the sky lowers,
A dark dream weighs down on my breast.
My fated end is near
And war and fire are at hand.

VII. MUSIC

At night, when restlessness sleeps,
And the city is covered in darkness,
Oh, how much music there is with God,
What sounds there are on earth!

What is the storm of life,
If your roses flower and glow for me!
What are human tears
When sunset glows red.

Receive, Queen of Creation,
Through blood, through suffering,
through death,
The foaming chalice of the last passion
From your unworthy servant.

PROGRAMA

DIMARTS 14 D'AGOST / 22.30 H / PALAU SOLTERRA

1a PART

Dimitri Shostakòvitx (1906-1975):

Trio n:2 en mi menor, op.67 per a violí, violocel i piano

1. Andante
2. Allegro non troppo
3. Largo
4. Allegretto

Dimitri Shostakòvitx:

*Set romances sobre poemes d'Alexander Blok
per a soprano, violí, violoncel i piano*

1. Cançó d'Ofèlia
2. Hamayun, l'ocell profeta
3. Estem junts
4. La ciutat dorm
5. Tormenta
6. Senyals misterioses
7. Música

2a PART

Dimitri Shostakòvitx:

Quintet per a piano i cordes en sol menor, op.57

1. Lento
2. Adagio
3. Scherzo
4. Intermezzo (Lento)
5. Allgretto

TRIO KANDINSKY

Lligar la tradició amb la creació del nostre temps és un dels màxims propòsits que guien Amparo Lacruz, Manuel Porta i Emili Brugalla cap a la fundació del Trio Kandinsky. La trajectòria professional d'aquests músics els ha portat per múltiples camps musicals dins del món de la música: formació acadèmica a Anglaterra, França i EUA, participació en nombrosos grups de cambra, divulgació del repertori del segle XX, improvisació, didàctica. I aquesta és, sens dubte, la clau d'una actitud inquietant que porta el Trio Kandinsky a oferir una lectura rica i comunicativa de la música escrita per a aquest tipus de formació en els dos últims segles. El Trio Kandinsky va fer la seva presentació als concerts d'inauguració de l'Auditori de Barcelona, el mes de març de 1999.

D'entre les seves últimes actuacions cal destacar la seva participació al Festival Ibèric de Música de Badajoz, al Festival Internacional de Músiques de Torroella de Montgrí, al Mercat de Música Viva de Vic, al cicle Avui Música de l'Auditori de Barcelona, als cicles de concerts organitzats per la Fundació la Caixa i per la Fundació Thyssen-Bornemisza, i al cicle Diumenges al Palau del Palau de la Música Catalana a Barcelona.

El Trio Kandinsky ha viatjat a Portugal, a França i a Anglaterra. Pròximament realitzarà una gira per l'Orient Mitjà organitzada per l'Institut Cervantes.

Els seus concerts han estat retransmesos per Ràdio Nacional d'Espanya, Catalunya Ràdio i el Canal 33 de televisió.

JOAN ORPELLA

Nascut a Barcelona, a l'edat de deu anys va entrar al Conservatori Professional de Música de Badalona, on va cursar el grau elemental de violí amb el professor Jordi Cervelló. El 1991 es traslladà amb una beca a la Purcell School de Londres on va cursar el grau mig, com a estudiant privat del professor Rodney Friend. L'any 1993 va rebre una beca per continuar els estudis amb R. Friend al Royal College of Music de Londres, on el 1997 va obtenir el Bachelor of Music (Hons, violí) amb la màxima qualificació.

Recentment ha acabat un Performer Diploma a la Universitat d'Indiana (Bloomington), EUA, on ha estudiat amb el professor Mauricio Fuks.

Ha rebut premis al Concurs Germans Claret (1r Premi, 1989), Premi Guivier (concedit per la Purcell School el 1993), Percy and Dorothy Coates (Royal College of Music, 1995), Martin Musical Scholarship (Londres, 1993 i 1994), Craxton Trust Award (Londres, 1995), Nina Neal Scholarship (EUA, 1997), i Fundació R. Parramon (2000); i beques: Amics de la Música del Cercle Artístic del Liceu de Barcelona, Purcell School, Royal College of Music, Ministerio de Educación y Cultura, Generalitat de Catalunya i de la Fundació "La Caixa".

Ha realitzat classes i masterclasses amb violinistes i músics de renom internacional com Silvia Rosenberg, Igor Oistrakh, William Pleeth, Peter Frankl, Hu Kun, Camilla Wicks, Henry Kowalski, James Dunham, Earl Carlyss... i concerts a Espanya, França, Anglaterra, Portugal i EUA. També ha gravat per RNE, Catalunya Ràdio, Ràdio Clàssica i TV3.

ELENA VASSILIEVA

Va néixer a França en una família de músics.

Començà la seva carrera de molt jove amb interpretacions de Magda (Puccini), Manon (Masse-net), Tatiana i Lisa (Txaikovski), Comtessa (Mozart), Perséphone (A. Bon), Sra. Euterpova (Menotti), Manon (Henze).

Darrerament ha cantat repertoris més dramàtics com Doña Anna (Mozart), Norma (Bellini), Leonora

(Beethoven), Amelia (Ballo Maschera/Verdi), Elisabeth (Wagner). Ha rebut prestigiosos premis internacionals: primer premi Tolosa; primer premi Maîtres du Chant Français a París, primer premi a la Mozart Competition de Salzburg.

Ha actuat a França, Suïssa, Anglaterra, Alemanya, Àustria, l'Estat espanyol, Israel, Rússia i Polònia.

Ha estat convidada a Châtelet, a l'Ópera Comique i al festival Présences de París, a la BBC (Londres), al Festival de Salzburg i a la Lockenhaus (Àustria), entre d'altres.

La seva activitat creativa es desenvolupa d'una manera especial dins el camp de la música contemporània; alguns compositors (E. Denisov, S. Goubaidouline, N. Huber, A. Bon, N'Guyen Dao, Raskatov) han escrit especialment per a la seva veu.

És la soprano de l'ensemble That a Hannover (Alemanya).

Ha enregistrat diversos CD a discogràfiques com Erato, Chant du Monde, Bis, Cascavelle, Cordaria, Harmonia Mundi.

Ha estat convidada a donar diverses master classes a la Cité de la Musique, a Rostock i a Alemanya.

PAUL CORTESE

Va néixer als Estats Units, de pares italians, i es graduà a l'institut Curtis de Philadelphia, on estudià sota el guiatge del professor Joseph de Pasquale. Amb anterioritat -sota la tutela d'Stanley Nosal, Guillermo Perich, John Garvey i Burton Fine- havia cursat els estudis musicals a la Universitat d'Illinois i al Conservatori de New England a Boston.

Mentre era estudiant, actuà amb la Boston Symphony i la Philadelphia Orchestra, i després va ser designat viola solista de l'Orquestra de La Scala de Milà; no obstant això, no va acceptar l'oferta i va decidir ocupar la mateixa plaça a la Gothenburg Symphony de Suècia amb el director musical Neeme Järvi. També ha estat solista convidat de diverses orquestres de l'Estat espanyol (Barcelona, RTVE de Madrid, Granada, Teatre Lliure i altres) abans de dedicar-se a actuar com a solista i en formacions de música de cambra, amb un interès especial en el desenvolupament dels joves músics de Catalunya.

Ha fet diversos enregistraments per a les cases discogràfiques Crystal, Posh Boy, ASV, Chandos, Audio Visuals de Sarrià, EGT, Anacrusi i altres de música per a viola; cal destacar un enregistrament de l'obra integral per a viola sola de Paul Hindemith amb l'Orquestra Philharmonia de Londres per celebrar el centenari del compositor.

Ha col·laborat amb nombrosos grups de cambra i ha tocat en diversos festivals internacionals com el de Tanglewood, el Gran Teton, l'Evian, el Banff, les Musicades de Lyon i, a Catalunya, als festivals d'estiu de Cervera i Vilaller.

El 1991 debutà a l'Alice Tully Hall de Nova York.

Actualment viu a Barcelona, on és professor de viola i música de cambra als conservatoris de Badalona i Cervera. Des de 1995 és professor a l'Escola de Música Juan Pedro Carrero de Barcelona.

Paul Cortese actua tocant una viola d'en David Bagué i Soler, 1997, Barcelona.

Ho organitza

Juventuts
Musicals de
Torroella
de Montgri

SECRETARIA:
Apartat de Correus núm. 70
E-17257 Torroella de Montgri
Tel. 00 34 972 76 06 05
Fax. 00 34 972 76 06 48
e-mail: jjmmtm@ddgi.es
<http://www.ddgi.es/tm/fimtdm>

Hi col·laboren

Germans Radresa
sa

PARRÒQUIA DE SANT GENÍS

CATALUNYA
MÚSICA

INSTITUT MONTGRÍ

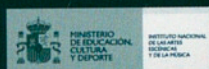
Ho patrocinen

AJUNTAMENT DE
TORROELLA DE MONTGRÍ

Diputació
de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Indústria,
Comerç i Turisme

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb la col·laboració i el patrocini de

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

902 10 12 12

TEL·ENTRADA
CAIXA CATALUNYA

